

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Naložbe predvsem za posodobitev proizvodnje

LETOŠNJI NALOŽBENI NAČRTI

Ob načrtovanju letošnjih naložb nam je bilo vsem jasno, da so naše realne možnosti za investiranje izredno omejene. Omejujejo jih že zakonski predpisi (omejevanje uvoza, zaostreni pogoji kreditiranja pri domačih bankah in drugo), obenem pa so tudi naše možnosti za izločanje dohodka za razširjeno reprodukcijo izredno majhne.

Letos se bodo morale naše naložbe pri zagotavljanju lastnih sredstev gibati predvsem v okvirih amortizacijskih sredstev. Pri tem pa velja poudariti, da bo skoraj četrtina amortizacije porabljena za odplačila že doslej najetih posojil.

Seveda pa se vsi zavedamo velikih potreb po obnovitvi opreme, saj je ta v povprečju ekonomsko zastarela in fizično že skoraj v celoti iztrošena.

Takšno stanje in opredelitev temeljev novega srednjeročnega obdobja 1986—1990 v smislu nadaljnje delitve dela in z osnovnim ciljem povečati proizvodnjo masivnega pohištva za iz-

voz, sta nas vodila k evidentiranju dveh investicij pri Mednarodni finančni korporaciji (IFC). Gre za naložbi, ki imata značaj rekonstrukcije in posodobitve proizvodnih zmogljivosti v TOZD Pohištvo in TOZD Iverka in sta izrazito izvozno usmerjeni. Seveda so možnosti tudi za delno uresničitev vsaj v letu 1986 majhne.

Majhne so zato, ker pri bankah primanjkuje finančnih sredstev, ker je težko dobiti zainteresirane sovlagatelje, ki imajo lastna sredstva in predvsem zaradi težav pri zagotavljanju naših lastnih sredstev v Brestu. V vseh proizvodnih temeljnih or-

ganizacijah se je stanje pri zagotavljanju virov trajnih obratnih sredstev ob koncu leta 1985 poslabšalo.

Poslabšanje je predvsem posledica visoke stopnje inflacije, ki ji s poslovnimi rezultati in vlaganjem v poslovni sklad ob zaključku leta ne moremo slediti.

Takšno stanje se odraža tudi na področju likvidnosti, kjer bomo morali pred naložbami dajati prednost sprotni oskrbi proizvodnje s surovinami in reprodromateriali.

Zato bomo morali pri uresničevanju naložbenih načrtov upoštevati predvsem naslednje:

- prednost moramo dati predvsem dokončanju začetih naložb, pri katerih so viri sredstev že zagotovljeni; pri tem mislimo predvsem na naložbo v posodobitev opreme za masivno proizvodnjo v TOZD Masiva;
- poudarek in prednost moramo dati tistim naložbam, ki

najbolj ustrezajo investicijskim merilom, opredeljenim v temeljnih srednjeročnega plana;

— čimveč naložb moramo razreševati z združevanjem sredstev na ravni delovne organizacije;

— za vsako pomembnejšo naložbo moramo pripraviti ustrezen investicijski elaborat, za manjše naložbe pa vsaj ekonomske izračune o uspešnosti načrtovanih vlaganj;

— za vsako naložbo moramo poprej preveriti likvidna sredstva na ravni delovne organizacije.

Ob upoštevanju vseh naštetih meril načrtujemo za letoš predvsem tri večje naložbe in sicer:

— dokončanje naložbe v posodobitev opreme za masivno proizvodnjo za izvoz v TOZD Masiva;

— rekonstrukcijo in posodobitev opreme za povečanje masivne proizvodnje v TOZD Pohištvo;

— obnovitev in posodobitev linije za proizvodnjo ivernih plošč v TOZD Iverka.

Med njimi imata prednost vse-

kakor dokončanje naložbe v TOZD Masiva in posodobitev opreme za povečanje masivne proizvodnje v TOZD Pohištvo, ki je tehnično-tehnološko nadaljevanje procesa v obdelavi masivnih proizvodov.

Med manjšimi naložbami, ki pomenijo nabavo posamezne opreme predvsem za zamenjavo, moramo omeniti načrtovano nabavo opreme za postforming v TOZD Gaber. Tudi te manjše nabave bodo izvajane glede na razpoložljiva investicijska sredstva in ob upoštevanju načel, ki so opredeljena v srednjeročnem planu.

Poudariti pa moramo, da bo vrstni red in nujnost uresničevanja določila posebna komisija, ki bo oblikovana na ravni delovne organizacije.

Ob koncu pa moramo poudariti, da bo potrebno letos še več strokovnega dela posvetiti vzdrževanju strojev in naprav, da bo potrebno izboljšati kvaliteto in povečati proizvodnjo tudi pri sedanjih zmogljivostih.

J. Korošec

Naš prispevek kongresu

RAZPRAVA NA 11. KONGRESU ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE, KI SMO JO PRIPRAVILI NA BRESTU

Izmed vseh delavcev v notranjsko kraški regiji jih je kar tretjina zaposlenih v lesno predelovalni industriji. Zato posveča sindikalna organizacija tej dejavnosti še posebno pozornost. Obenem pa nam tudi gospodarska gibanja v zadnjih letih kažejo znamenja stagnacije, pa tudi zaostajanja v primerjavi z drugimi panogami; to se še posebej kaže pri ustvarjanju akumulacije in pri osebnih dohodkih.

Na takšen razvoj lesno predelovalne dejavnosti na tem področju je močno vplivalo bogato surovinsko zaledje. Ta industrija je s svojim razvojem — kot delovno intenzivna — vseskozi od povojnega obdobja dalje zaposlovala veliko delavcev, med njimi predvsem veliko žensk in jim s tem nudila tudi socialno varnost. Vseskozi je ta industrija precej izvažala in s tem pri-

pomogla k razreševanju svojih, pa tudi širših družbenih zadev na tem področju.

Sedanje razmere v lesno predelovalni industriji pa naši organizaciji vzbujajo zaskrbljenost. Podatki iz periodičnih obračunov za devetmesečno poslovanje v minulem letu nam namreč kažejo, da je imela slovenska lesna industrija skoraj 3 milijarde dinarjev izgub ali 358 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 1984.

V naši regiji pa je v okviru celotne lesno predelovalne industrije struktura proizvodnje še manj ugodna. Tako delovna organizacija Brest proizvaja predvsem ploskovno pohištvo, pri katerem je osnovna surovina iverka. To pa je proizvod energetskih virov, katerim cena v Jugoslaviji neprimerno hitreje narašča kot cena drugim surovinam.

(Konec na 2. strani)

Letošnje volitve so pokazale veliko družbeno zavest občanov (na sliki volišče v POHIŠTVU)

Volitve v združenem delu - 92,3%
Volitve v krajevnih skupnostih - 95,4%

Kritična in bogata razprava

VOLILNO PROGRAMSKA SEJA OBČINSKE ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV

Ze podnaslov pove, da je imela letošnja konferenca naše občinske organizacije zveze komunistov programsko in volilno obeležje. Kar zadeva prvi del, je potekala konferenca v duhu sedanjih dogajanj in uresničevanja usmeritev in nalog zveze komunistov, ki so bile sprejete na prejšnji konferenci. V poročilu za konferenco so bila predstavljena glavna vprašanja in naloge, za katerih razreševanje je delalo dosedanje predsedstvo in občinski komite s svojimi organi in komisijami.

Razprava na konferenci pa je pokazala tudi na najbolj žgoče težave, ki bodo spremljale delovanje komunistov in še zlasti novo izvoljeno vodstvo občinske organizacije.

Izredno pomembne naloge, ki zadevajo tudi zvezo komunistov v naši občini, se nanašajo na program dolgoročne gospodarske stabilizacije.

Delegati iz posameznih okolij, še zlasti pa iz industrije, so na konferenci dokaj kritično razpravljali o ključnih vprašanjih, s katerimi se sooča gospodarstvo. Gre za bitko pri uresničevanju naše izvozne proizvodnje. Izvoz je za pomemben del občinskega gospodarstva življenjska nujna, opredeljen pa je tudi v akcijskem programu zveze komu-

nistov naše občine kot ključna strateška naloga. Prav pri tem pa prihaja v zadnjem času do nekaterih težav, ki bi lahko ogrozile letošnje izvozne načrte, povzročile zastoje v proizvodnji in močno vplivale na finančne rezultate izvozne usmerjenih delovnih organizacij.

Srž težav tiči v neustrezni stimulaciji izvoza, v prevelikih razlikah med cenami vgrajenih surovin in repromaterialov ter cenami končnih izdelkov, ki nam jih priznava svetovno tržišče. Zatika se pri pravočasni oskrbi proizvodnje z uvoznimi materiali.

Drugo področje, ki je bilo prav tako izpostavljeno kot pomemben dejavnik v motenju poslovanja, je preobsežna in stalno spreminjajoča se »predpisomanija«. Gre za poplavo najrazličnejših zakonov in predpisov, sprememb le-teh ter za birokratsko reševanje ključnih zadev za nemoteno gospodarsko življenje delovnih organizacij.

Konferenca je tudi ocenila, da prepočasno uresničujemo nekatere temeljne usmeritve in naloge zveze komunistov na področju našega kmetijstva. Komunisti s področja kmetijske dejavnosti vidijo glavne vzroke za takšno stanje v neusklajenosti cen, neučinkovitih motivacijskih spodbud, še zlasti tudi tistega dela kmetijstva, ki se nanaša na hribovska območja.

Komunisti s področja družbenih dejavnosti pa so kritično spregovorili o težavah pri uresničevanju njihovih programov. Gre za pomanjkanje finančnih sredstev, obenem pa za možnosti združenega dela pri izdajanju sredstev za tovrstne potrebe.

Tudi člani aktivna neposrednih proizvajalcev so bili v svoji razpravi kritični. Še zlasti jih boli oportunizem v vrstah komunistov. Težave vidijo v premajhni usposobljenosti članov aktivna. Menijo, da je preveč administrativnega razreševanja težav in govorjenja, premalo pa neposrednih učinkov.

Konferenca je opozorila na premajhno sodelovanje mladine v gospodarskem in družbenem življenju. Mladi menijo, da tičijo vzroki za takšno stanje v vprašanjih perspektive mlade generacije, možnostih zaposlovanja, možnostih za izobraževanje glede na naravna nagnjenja posameznika, premajhni zastopanosti mladine v delegatskem sistemu in podobnem. V tem vidijo mladi tudi delni vzrok za premajhno vključevanje v članstvo zveze komunistov.

To je bila rdeča nit razprav na letošnji letni konferenci. Moramo omeniti, da se konferenca ni izognila tudi drugim vprašanjem iz političnega in gospodarskega življenja občine, na primer vprašanjem turizma in gostinstva.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE V NOvem SESTAVU

V marcu se je konstituiral tudi nov sestav odbora za obveščanje, četudi Brestove družbeno politične organizacije še niso imenovale svojih delegatov. Na predlog sindikata je bil za predsednika odbora izvoljen Franc Mlakar (Gaber), njegova namestnica pa je Štefka Mikše-Šebalj (Jelka).

Uvodoma je bilo ugotovljeno, da odbor za obveščanje doslej še ni odigral vloge, ki bi jo moral. Odbor je obravnaval tudi oceno obveščanja v združenem delu, ki je bila pripravljena za problematiko konferenco CK ZKS o obveščanju in ob njej ocenil tudi obveščanje v Brestu. Ugodno je ocenil tudi vse oblike informacij ob obravnavi in sprejemanju zaključnih računov.

Na koncu seje je imenoval tudi novi oziroma prenovljeni uredniški odbor Brestovega obzornika.

Morda bi na konferenci lahko kaj več povedali tudi o nekaterih uspehih v minulem letu, ki so prav gotovo bili v združenem delu, pa tudi na negospodarskem področju.

Prav gotovo, da bo v predkongresnem in pokongresnem življenju še veliko povedanega, kar bo koristno dopolnilo akcijskega programa naše občinske organizacije. Mislim pa, da bodo komunisti najbolj smotno opravili svoje naloge, če se bomo več so-

očali z neposrednimi vprašanji vsakdanjega gospodarskega in družbenega življenja in uresničevali naloge iz sprejetega akcijskega programa ob praktičnih primerih iz vsakdanjega življenja. Same konference in sestanki naj bodo le mesto za razčiščevanje pogledov, nakazovanje usmeritev, poenotenje akcije. To je bilo tudi eno od napolit letošnje programske volilne konference zveze komunistov.

D. Mazij

Naš prispevek kongresu

(Nadaljevanje s 1. strani)
skim virom. V delovni organizaciji Lesonit pa se težave pojavljajo predvsem po naložbi v nove zmogljivosti s sodobnejšim postopkom proizvodnje plošč, ki ne onesnažuje okolja.

Vse tri lesno predelovalne delovne organizacije s tega območja (Brest, Lesonit in Javor) pa se kljub temu tudi v takšnih razmerah močno vključujejo v izvoz, saj si s tem odpirajo nova tržišča za prodajo svojih izdelkov, obenem pa pretežno del teh deviz ta industrija ne porabi za svoje potrebe. S prehodom na novi devizni zakon pa so se razmere v tej dejavnosti močno poslabšale, zlasti oskrba proizvodnje (kar zadeva pravočasno plačevanje tujini).

Tudi sprotne gospodarske politike izvoza ne spodbujajo, kar občutimo predvsem pri nerealnem tečaju dinarja v primerjavi s tujimi valutami, zmanjševanju stimulacij za izvoz in nestimulativnih ukrepih na področju kreditno monetarne politike. Ti se kažejo predvsem v tem, da krediti za pripravo izvoza ne sledijo inflacijskim gibanjem, hkrati pa so tudi obrestne mere pri kreditih za pripravo izvoza, pa tudi pri izvoznih kreditih hitreje naraščale kot splošne obrestne mere.

Obenem veljajo zelo ostre omejitve za uvoz opreme in sicer tudi za izvozno usmerjene organizacije, kar onemogoča posodabljanje proizvodnih zmogljivosti in s tem prilagajanje tržnim razmeram. Tuji trg pa poleg zniževanja cen zahteva majhne serije, dobro kvaliteto in več masivnega lesa. Ker pa je naša oprema že iztrošena in tehnološko zastarela, ne omogoča enakovrednega konkurenčnega boja predvsem na tujih tržiščih. Doseženi rezultati pa ne onemogočajo niti enostavne reprodukcije, kaj šele razširjeno v posodabljanje proizvodne opreme. Na takšne rezultate pa močno vpliva tudi velik delež izvoza iz te dejavnosti v minulem in sedanjem obdobju.

Ker so to v pretežni meri končni izdelki, smo poskušali za razreševanje teh zadev tudi z dohodkovnim povezovanjem v reprovirgi, bodisi z našimi dobavitelji bodisi s trgovino, na osnovah skupnega prihodka. Vendar pa naši partnerji v drugih panogah za to niso bili zainteresirani, ker bi jim to pomenilo nižji dohodek. Nekaj napredka pa smo vendarle dosegli v sami regiji pri povezovanju med lesarji in gozdarji, ko se v novo ustanovljeni plansko poslovni skupnosti dogovarjamo o medsebojnih obveznostih.

Na področju nagrajevanja smo v lesno predelovalni industriji sicer dosegli skupna izhodišča s sprejemom samoupravnega sporazuma dejavnosti, vendar pa doseženi rezultati, ki so pred-

vsem posledica do sedaj opisanih vzrokov, ne zadoščajo za ustrezno nagrajevanje v sedanjih razmerah in v primerjavi z drugimi dejavnostmi. To pa se po drugi strani odraža v kvaliteti in obsegu proizvodnje, pa tudi pri težjem pridobivanju strokovnih delavcev in v manjšem interesu mladih pri odločanju za te poklice.

Nizki osebni dohodki in s tem v zvezi kadrovske težave, zastarela in iztrošena oprema ter izredno nizka akumulacija pa onemogočajo proizvodnjo za hud konkurenčni boj na svetovnem trgu ob že tako nestimulativni politiki.

Zato nam neenak položaj v pridobivanju dohodka pomeni za to dejavnost praktično »životarjenje«, saj se ta krog s tem sklone, vendar na vedno nižji ravni. To pa ne pomeni težke perspektive samo za delavce in njihove družine, pač pa tudi za širšo družbeno skupnost oziroma regijo kot celoto, ki je v veliki meri odvisna prav od rezultatov lesno predelovalne dejavnosti.

Zato moramo predvsem z ustreznimi sistemskimi zakoni in z drugimi ukrepi v smislu stabilizacijskega programa zagotoviti tej dejavnosti normalne pogoje za njihovo poslovanje in s tem za ustvarjanje družbenega proizvoda, ki bo ustrezna osnova za hitrejši njihov in celoten družbeni razvoj. Glavna naloga delavcev v tej dejavnosti pa je, da z omejenimi proizvodnimi dejavniki gospodarimo čim bolj racionalno in da z vgraditvijo znanja osnovno surovino še bolj oplemenitimo ter tako iztržimo ustrezen dohodek predvsem na zahtevnih konvertibilnih tržiščih in tako dosežemo kar najboljše rezultate.

Z volilno programske seje občinske organizacije ZKS. Spredaj: novi sekretar komiteja Drago Mazij ter dosedanj in novi predsednik Viktor Pakiž

Odmevi iz temeljnih organizacij

IZ OBRAVNAV ZAKLJUČNIH RAČUNOV IN PLANSKIH DOKUMENTOV NA BRESTU

V zadnjih dneh februarja smo imeli na Brestu poleg referendumov, s katerimi smo sprejeli Brestov sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter skupne temelje planov Bresta in SOZD za srednjeročno obdobje, tudi obravnavo in sprejem zaključnega računa in poslovnega poročila za leto 1985 ter poslovne politike in plana za leto 1986.

Pri obravnavi zaključnega računa in poslovnega poročila za leto 1985 so bila izpostavljena predvsem naslednja vprašanja:

— odnosi pri sovlaganju v druge temeljne organizacije v okviru delovne organizacije (v TOZD Iverka),

— vrednotenje obrestnih mer za posojila med temeljnimi organizacijami v okviru Bresta (v TOZD Iverka),

— razlike pri porabi sredstev za reprezentanco med posameznimi temeljnimi organizacijami (v TOZD Masiva),

— revalorizacija zalog in vpliv le-te na finančni rezultat (v DS Skupne dejavnosti),

— visoki stroški za obresti, reprezentanco in povezava le-teh z osebni dohodki (v DS Skupne dejavnosti).

V vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti pa so bili sprejeti predlagani sklepi in delitev dohodka ter način pokrivanja izgube v TOZD Iverka.

Poslovno politiko in plan za leto 1986 so temeljne organizacije in delovna skupnost obravnavali na zborih delavcev in sprejemali na delavskih svetih. Pri obravnavi teh dokumentov je bilo posebej opozorjeno na težave že pri sami sestavi plana, pa tudi na bistvene elemente plana (obseg in kvaliteta proizvodnje, vhodne in izhodne cene, obresti za izposojana sredstva, zunanji pogoji poslovanja, izvoz, zaloge surovin in repromaterialov ter gotovih izdelkov, omejene možnosti investicijskih vlaganj...). V Skupnih dejavnostih je bilo še posebej opozorjeno na večjo vlogo inovativne dejavnosti (notranje rezerve), v Masivi pa na investicijsko dejavnost.

Na vsa vprašanja so bili posredovani tudi ustrezni odgovori.

Prav je, da delavce Bresta sprotno seznanjamo s položajem in doseženimi rezultati, pa tudi s predvidevanji za naprej, saj le tako lahko odločajo in s svojimi predlogi nemalokrat prispevajo k ustrežnejšim rešitvam.

M. Širaj

Naš letošnji prodajni program

Letošnji prodajni letni načrt je znan. Na domačem trgu naj bi prodajo pohištva glede na doseženo v preteklem letu povečali za skoraj 130 odstotkov; prodaja primarnih proizvodov pa bo, tako predvideva letni plan, rasla nekoliko počasneje.

Med temeljnimi organizacijami pričakuje največji porast Jelka, saj predvidevamo dvakratno rast prodaje pohištva, le nekoliko manjši dvig je načrtovan za temeljni organizaciji Masiva (164) in Pohištvo (153). Prodaja kuhinjskega in oblaženega pohištva naj bi se glede na minulo leto podvojila.

Letni plan postavlja pred nas torej zelo zahtevne naloge. Kateri so tisti vzvodi, s katerimi načrtujemo zastavljene cilje doseči? Med mnogimi je proizvodni program gotovo najpomembnejši. In kakšen bo letos?

Iz naše največje temeljne organizacije Pohištvo bomo kupcem nudili tri sestavljive programe: MAJO O, MAJO BL in VESNO, medtem ko smo prodajo MAJE M in spalnice MIJA uklinili. Vse tri programe kupci že poznajo. Program VESNA bomo dopolnili še s stranicami višine 1856 milimetrov in zaključnimi venci ter s tem omogočili kupcem nakup nizkih regalov brez nastavkov, po katerih je bilo povpraševanje precejšnje. Spalnice NADA, katere prvo serijo smo v minulem letu zelo hitro odprodali, bo na voljo potrošnikom tudi letos. Seveda bo potrebno pri naslednjih štiristotih odpravi napake, ki so se pojavile pri prvi seriji.

Najpomembnejša novost v letošnjem proizvodnem programu v tej temeljni organizaciji pa bo lanski dobitnik številnih priznanj, otroški program IGOR. Izdeloval ga bomo v dveh izvedbah — borovi in beli. Kupci bodo lahko izbirali med tremi različnimi sestavi, na voljo pa jim bo predvidoma v avgustu.

V temeljni organizaciji Gaber, drugem največjem proizvajalcu pohištva za domači trg znotraj Bresta, bomo še razširili ponudbo kuhinj iz družine BREST-2000. Prav sedaj prihaja s proizvodnih trakov fronta za kuhinjo BREST-2002, ki je bila prikazana tudi že na beograjskem salonu pohištva. V drugi polovici leta bomo na tržišče ponudili še kuhinjo BREST 2003 v jesenovi izvedbi, medtem ko bodo kupci lahko tudi v prihodnje izbirali med elementi kuhinj BREST-2000 in BREST-2001. Postopno bomo uklinili prodajo kuhinj Brest-11 in Brest-15 in tako prešli na enoten korpus za vse kuhinje.

Temeljni organizacija Tapetništvo ima že nekaj let razrešen proizvodni program, ki je tržno še vedno zelo zanimiv. Zato do večjih sprememb tudi letos ne bo prišlo. Kupci bodo še naprej lahko izbirali med Mojco, Ksenijo, Dano in Lenko. Proizvodnja je za prvo polletje že razprodana, zaradi česar so se precej podaljšali dobavni roki za vse garniture.

Proizvodnja programa Helena in naročila inženiringa naj bi zapolnila proizvodne zmogljivosti v temeljni organizaciji Jelka. Ker se program Helena zelo dobro prodaja, imamo za prvo polletje že dovolj naročil.

Že dalj časa nam primanjkuje stolov in miz, po katerih je povpraševanje nekajkrat večje od naše preskromne ponudbe. Ob

tako nizki proizvodnji bo težko uresničljiv tudi letni načrt, saj smo za prva dva meseca za temeljno organizacijo Masiva dosegli le 41 odstotkov načrtovane prodaje.

Glede na dokaj ugodne prodajne rezultate v začetku leta in na pričakovano poživitev naše ponudbe z nekaterimi novostmi v drugem polletju lahko vendarle dokaj optimistično gledamo na preostanek leta, ki ga je pred nami sicer še doberšen del.

V. Frim

Brestu tudi »Zlati most«

OB SKOPSKEM SEJMU »MEBEL 86« (10.—16. MAREC)

Že tradicionalna sejemska prireditelj v Skopju, sejem pohištva, dekoracije in opreme za gospodinjstvo, je tudi prva večja letošnja preizkušnja jugoslovanskih proizvajalcev pohištva.

Sejem je istočasno tudi barometer za dosežke v naši skrbi za potrošnike v južnem delu države, kar je seveda pomembno tudi za prihodnje uveljavljanje na tem tržišču.

Letos smo na tem sejmu prvič enotno na enem prostoru nastopile članice sestavljene organizacije Slovenijales. Predstavili smo se kot celota, ki je sposobna zadovoljiti ne samo potrebe svojih partnerjev, temveč tudi ugoditi vsem, še tako izbranim željam potrošnikov na tem območju.

Ob skupni predstavitvi izdelkov Slovenijalesovih članic pa velja omeniti, da je treba v organizacijskem, pa tudi v estetskem pogledu še marsikaj izboljšati. Vendar že to, da so obiskovalci kljub precejšnji oddaljenosti sedanjih od prejšnjih razstavnih prostorov množično obiskovali HALO V in prostor SOZD Slovenijales, pomeni veliko priznanje predvsem razstavljenim izdelkom, pa tudi dobrim poslovnim zvezam.

Brest se lahko kot proizvajalec pohištva, ki je na tržišču Makedonije in Kosova, pa tudi južne Srbije zelo znan in upoštevan, mirno pohvali z enim izmed največjih dosedanjih obiskov na tej prireditvi, pa tudi priznanj ni bilo malo.

Uradna žirija je letos podelila sistemu kuhinj Brest-2001 in Brest-2002 najvišje priznanje in sicer »ZLATEN MOST« za najboljšo kuhinjo v letu 1986. Ker smo že lani dobili priznanje »SREBRN MOST« za kuhinjo Brest-2000, lahko sklepamo, da je sistem kuhinj Brest-2000 v

celoti dobro sprejet in gre vsem, ki so sodelovali pri oblikovanju in proizvodnji vse priznanje, predvsem seveda oblikovalcu, arhitektu Tomu Žagarju.

Poslovno so rezultati Bresta na tem področju zadovoljivi, pravzaprav zelo dobri. Tudi zato moramo v prihodnje storiti vse za še bolj učinkovito prisotnost na tem tržišču. To pa bo mogoče le s solidnimi odnosi z našimi partnerji.

Trenutno so programi Brestovega pohištva z manjšimi izjemami na tem območju zelo dobro sprejeti. Težave so le zaradi pomanjkanja nekaterih izdelkov in pa zaradi prepočasnega reševanja nekaterih reklamacij, predvsem, kar zadeva dostavo pohištva.

Pred nami so že nove razstave in sejmi. Tudi na njih bodo vidnejši uspehi odvisni od dobre predstavitve vseh naših programov, predvsem izdelkov, ki bodo zagotovili še ugodnejše bivanje.

F. Turk

Kuhinja BREST-2000

Kuhinje Brest — 2000 na tržišču

Prodajo kuhinjskega pohištva v prvih treh mesecih novega leta lahko ocenimo kot ugodno, še posebej, če upoštevamo, da so uspehi predvsem posledica boljše sortiranosti posameznih kuhinjskih programov in boljše sodelovanja proizvodnje s prodajo.

Seveda pa to še ne pomeni, da je izdelani projekt ponudbe kuhinj BREST-2000, ki jih proizvaja Gaber povsem zaživel. Značilnosti novih kuhinj so narokovale tudi nov sistem proizvodnje in z njo povezani težavi. Predvsem velja to za dobavitelje, kar se končno kaže v delno slabši odpremi kuhinjskih elementov kupcem.

Tako je bilo v prvih dveh mesecih prodanih (odpremljenih) 5.897 elementov kuhinje BREST-11, 2.189 elementov kuhinje BREST-15, 2.802 elementa kuhinje BREST-2000, 763 elementov kuhinje BREST-2001 in 528 drugih elementov. Skupna vrednost prodanega znaša 177.019.000 din.

Čeprav nam podatki o končni prodaji števila kuhinjskih elementov v marcu še niso na vo-

ljo, lahko ugotovimo, da je prodaja kuhinjskih elementov kumulativno v januarju in februarju izpod letošnjega plana.

Omenjeni podatki so vsekakor odraz prilagajanja novih programov kuhinj zahtevam domačega trga, saj nekateri proizvajalci programov kuhinj iz prejšnjih let kažejo na večjo zalogo gotovih izdelkov in z njo vezanih obratnih sredstev.

Da bi pridobili pri kompletnosti programa kuhinj, bomo v naslednjih mesecih razširili ponudbo in sicer s fronto v jesenovi izvedbi ter še z nekaterimi dodatnimi elementi. Novost pri sedanjih elementih sta viseči omarici nad štedilnikom z vgrajenim filtrom, ki se lahko uporablja za obratovanje na odpadni, pa tudi za obratovanje na obtočni zrak.

Tako lahko učinkoviteje odvajamo paro in snovi, ki se vežejo na maščobni filter. Druge spremembe, ki so nastale pri sedanjih elementih, pa so predvsem tehnične narave ter omogočajo boljše namestitve in vezavo elementov.

S. Čeček

Skupni cilji — združena sredstva

INFORMACIJA O PRIPRAVAH NA GRADNJO RAZISKOVALNEGA INŠTITUTA ZA LESARSTVO — DRUGA FAZA

V TOZD za lesarstvo, ki je bila ustanovljena kot delovna organizacija v okviru Biotehniške fakultete za izobraževanje na višjem, visokošolskem in podiplomskem študiju, je svoje desetletno delovanje proslavila z izgradnjo prve faze prostorov, kar bo pripomoglo k prihodnjemu opravljanju pedagoškega in raziskovalnega dela, saj se sedaj izobražuje na vseh treh stopnjah že nad 400 študentov lesarstva.

Načrt za gradnjo lastnih prostorov v TOZD je izdelan tako, da omogoča postopno gradnjo treh samostojnih in funkcionalno zaključenih objektov in sicer zaklonskega, predavališnega objekta in laboratorijsko-kabinetnega objekta. Glede na to, da je bila lani zaključena prva faza, ki je obsegala zaklonske in predavališni objekt, smo se že pred zaključkom te gradnje lotili priprave projektov za izvedbo druge faze, ker je Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo zahteval, da v roku dveh let predložimo komiteju dokazila o izpolnjevanju pogojev za vpis v razvid izobraževalnih organizacij. To pa hkrati pomeni: če v zahtevanem roku ne bi uspeli zagotoviti ustreznih pogojev za študij, bi morali prihodnji študentje lesarstva nadaljevati študij na ustreznih ustanovah v drugih republikah. Projekti za izpeljavo druge faze so v končni obdelavi, manjka samo projekt kanalizacije, ker območje, kjer bomo zidali ni ustrezno urejeno.

V drugi fazi bodo zgrajeni naslednji objekti:

— raziskovalni inštitut (laboratoriji s kabineti)

1031 m²

— lopa za les in pohištvo

305 m²

— pokrito dvorišče

280 m²

— pokrit hodnik

36 m²

Raziskovalni inštitut bo obsegal pritličje in dve nadstropji.

V pritličju bodo prostori za:

— katedre za pohištvo, ki bodo obsegali 308 m² in v katerih bodo vaje s področja ploskovnega in stavbnega pohištva (površinska obdelava, lepljenje, testiranje, konstrukcije);

— laboratoriji za lesna tvoriva — 50 m², v katerem bodo vaje s področja lesnih tvoriv, hkrati pa bomo lahko dosedanje naprave dopolnili z aparaturami, ki jih imamo zaradi pomanjkanja prostorov v Meblu v Novi Gorici;

— skupni prostori (sanitarije, hodniki, stopnišča) bodo predstavljali 78 m², kar je 18 % celotne površine pritličja.

V prvem nadstropju prostori za:

— lesno-kemični laboratorij (dva prostora 15 in 50 m² površine),

— laboratorij za plaste (33 m² površine),

— fizikalni laboratorij (33 m² površine),

— laboratorij za lesna tvoriva (28 m² površine),

— 4 kabineti s po 11 m² površine za potrebe učiteljev in sodelavcev.

Tako bo prvo nadstropje s skupnimi prostori obsegalo 287 m².

V drugem nadstropju skupne površine 176 m² bo 8 kabinetov (po 13 m²) s skupnimi prostori.

Ta del, ki se pripravlja v II. fazi, je le tretjina laboratorijsko-kabinetnega objekta, ki je namenjen katedram za tehnologijo lesa, zaščito lesa, organizacijo in ekonomiko lesa, lesno strojništvo in delno tudi katedram za pohištvo in plošče z vsemi spremljajočimi skupnimi prostori.

Od leta 1976, ko smo podpisali prvi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo, je bilo do danes zbrano 124.017.269 din, kar predstavlja dve tretjini sredstev, bi ki jih morala zbrati slovenska lesna industrija na osnovi podpisanih samoupravnih sporazumov. Od tega je bilo za I. fazo (zaklonske in predavališni objekt) porabljeno 87 milijonov. Za pripravo dokumentacije za II. fazo smo investirali 3 milijone din, tako da imamo za izgradnjo II. faze še 34 milijonov din. Stroški za gradbeno obrtniška dela II. faze po cenah iz decembra lani so ocenjeni na 183.172.220 din.

Delavci VTOZD za lesarstvo in študentje lesarstva se slovenski lesarski industriji zahvaljujemo za dosedanje razumevanje in finančno pomoč.

dr. N. Torelli

Kuhinja BREST-2002

Pravilnik o počitniški dejavnosti

Z vedno večjim zanimanjem za organizirano preživljanje letnega oddiha v Brestovih počitniških objektih in z vsakoletnim povečevanjem počitniških zmogljivosti se večajo tudi težave pri organiziranju počitniške dejavnosti.

Da bi se izognili tem težavam in omogočili boljše organizacijo letovanja, smo izdelali osnutek PRAVILNIKA O POČITNIŠKI DEJAVNOSTI IN O ENOTNIH MERILIH ZA UPORABO POČITNIŠKIH ZMOGLJIVOSTI.

Osnovni namen pravilnika je, da bi počitniško dejavnost enotno in sporazumno uredili ter počitniške zmogljivosti uporabljali na osnovi enotnih pogojev.

S tem pravilnikom se urejajo med drugim predvsem naslednja vprašanja:

- pravica do uporabe počitniških zmogljivosti delovne organizacije BREST,
- merila za določanje vrstnega reda pri uporabi počitniških zmogljivosti,
- odgovornost uporabnikov počitniških objektov.

Temeljno načelo počitniške dejavnosti je, zagotoviti vsem delavcem delovne organizacije cenljivo, kakovostno in organizirano izrabo letnega dopusta pod enakimi pogoji, upoštevaje načela racionalnosti dobrega in skrbnega gospodarjenja s skupnimi sredstvi.

Poglavitne misli iz pravilnika:

- **Pravice do uporabe počitniških zmogljivosti** v objektih, s katerimi upravljajo delavci delovne organizacije BREST, imajo vsi delavci in upokojeanci delovne organizacije BREST, ob njihovi prisotnosti pa tudi člani njihove družinske skupnosti.
- V primeru, ko se za iste termine v sezoni prijavlja večje število letovalcev kot so počitniške zmogljivosti, bomo uporabljali merila za določanje vrstnega reda pri uporabi počitniških zmogljivosti. Ta merila so:

- delovna doba v delovni organizaciji,
- družine s šoloobveznimi otroki,
- dosedanja uporaba počitniških zmogljivosti,
- posebne delovne obveznosti.

Pri zdravstveno regresiranem počitniškovanju ali v spornih primerih se upošteva na podlagi ustreznih dokazil tudi merilo: materialni in zdravstveno-socialni položaj prosilca oziroma družinske skupnosti.

Zaradi neodgovornega obnašanja nekaterih letovalcev, ki so povzročali materialno škodo, pustili nepospravljene počitniške objekte, niso dosledno upošteva-

li navodil za uporabo počitniških objektov, je bilo v pravilniku nujno potrebno oblikovati poglavje o **odgovornosti uporabnikov počitniških objektov**.

Uporabnik počitniškega objekta je materialno odgovoren za vzdrževanje reda v objektu. Dolžan je poravnati vso škodo, ki je na počitniškem objektu ali inventarju nastala med njegovo uporabo po njegovi krivdi ali krivdi souporabnikov.

Zoper kršilce določil pravilnik-

ka se uvede disciplinski postopek. Predvidene so tudi sankcije in kazenski ukrepi.

Osnutek pravilnika bo v aprilu v javni razpravi po osnovnih organizacijah sindikata. Aktivno sodelujte s kritičnimi pripombami in predlogi, ker bo organizacija letošnjih letovanj potekala že po tem pravilniku. V začetku aprila bodo znani tudi pogoji in objavljen bo razpis za letošnje letovanje.

L. Palčič

Novo v izobraževanju

PREDLOG SPREMENB SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O IZOBRAŽEVANJU

Organizacijsko kadrovska služba je pripravila predlog sprememb samoupravnega sporazuma o izobraževanju. Ta predlog spreminja nekatera določila, ki se doslej v izvajanju niso obnesla, na novo pa vnaša določila o pripravništvu, ki jih je sprejela Gospodarska zbornica Slovenije v letu 1984.

Sporazum bi po sprejetju natisnili v priročni knjižici ter ga razdelili uporabnikom. Sedaj namreč opažamo, da ga celo tajništva ne uporabljajo.

Poglavitne spremembe sporazuma so:

- stroški izobraževanja za pridobitev izobrazbe bremenijo sklad skupne porabe (doslej so bili izplačevani iz materialnih stroškov);
- izvedbeni učni načrt določa za vsakega učenca posebej izvajalec sproti — glede na razmere v temeljnih organizacijah;
- učencem v proizvodnem delu se določa nagrada po lest-

vici in ne v skladu z delovnim prispevkom k rezultatom dela, kot je bilo urejeno doslej;

— svet za kadre določa tudi višino nagrad za obvezno in neobvezno počitniško delo, česar doslej nismo imeli zapisano;

— učenci v praktičnem pouku naj bi imeli enake pravice in obveznosti kot učenci v proizvodnem delu, razen nagrade;

— z delavcem, ki mu je svet za kadrovske zadeve odobril udeležbo v vzgojno izobraževalnem programu nad 100 ur, se sklene pogodba, kar doslej ni bilo izrecno določeno;

— med pravice in obveznosti študenta ob delu se uvaža tudi pravica do mirovanja medsebojnih obveznosti, če tako odloči svet za kadrovske zadeve;

— deloma se razširjajo in natančneje določajo pravice in naloge mentorjev, izvajalcev proizvodnega dela in predavateljev;

— študentom se ukinja obvezna udeležba v mladinskih delovnih brigadah;

— druge spremembe se nanašajo na pripravništvo.

ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE KANUISTOV KANU-ŠČUKA

Tekmovanje bo 11. maja ob 8. uri na Cerkniškem jezeru. Start vseh ekip bo pri taboru, ki ga bomo postavili pri Mrzleku v Zadnjem kraju.

Tekmuje se v dveh kategorijah:

- TABORNIKI (3-članska mešana ekipa),
- NETABORNIKI (2-članska ekipa).

Med orientacijskim pohodom bodo tekmovalci opravljali naslednje naloge: lokostrelstvo, test o varstvu okolja, izdelovanje vesla, hitrostna etapa, streljanje s fračo. Taborniki pa še vrisujejo kontrolne točke v karto in rišejo skico obale.

Oprema ekipe: kanu, 2 vesli, rešilni jopič (če je tekmovalc brez njega, tekmuje na lastno odgovornost), primerna obutev in obleka. Stroški tekmoovanja in prehrane na udeleženca znašajo 500 din, poravnali jih boste lahko pred začetkom tekmovanja.

Informacije in prijave: UNIS TURIST v Cerknici (792-113). Prijave sprejemajo vključno do 5. maja.

Če bo vreme slabo, bo tekmoovanje prestavljeno na 18. maj. Pokrovitelj akcije je BREST.

Tudi na Rabu imamo svoje počitniške prikolicе

Svet za kadre je na svoji seji 31. januarja že obravnaval predlagane spremembe in sklenil, da se delavskemu svetu delovne organizacije priporoči, naj omejene spremembe samoupravnega sporazuma o izobraževanju

posreduje v javno razpravo in v sprejem.

Delavski svet bo o predlogu sprememb razpravljal v teh dneh in ga predvidoma posredoval v javno razpravo.

F. Turšič

Pomagamo sebi in drugim

KAM SREDSTVA IZ SKLADA SKUPNE PORABE?

V sklad skupne porabe so razporejena sredstva, ki so namenjena za zadovoljevanje skupnih potreb in sicer v delovni organizaciji oziroma v temeljnih organizacijah ter potreb, ki jih skupno rešujemo z drugimi organizacijami na osnovi samoupravnih sporazumov.

Rezultati poslovanja oziroma razpoložljivi ostanek čistega dohodka določajo, kolikšna bodo sredstva, ki jih lahko razporedimo v sklad skupne porabe. Glede na našo uspešnost v minulemu letu je jasno, da za takšno delitev nimamo toliko sredstev, kolikor bi si jih vsi želeli.

Največji delež, ki je namenjen potrebam izven delovne organizacije, smo razporedili za **izgradnjo komunalne mreže v občini** v višini skoraj 19 milijonov dinarjev. Za **izgradnjo biotehnične fakultete** je namenjeno 4,8 milijona dinarjev ter za **celodnevno šolo v Starem trgu** 1,75 milijona dinarjev.

Regres za letni dopust je največja postavka, ki je namenjena delitvi v delovni organizaciji. Načrtovano je, da bi letos bil ta prispevek k letovanju 15.000 dinarjev neto povprečno na delavca, kar skupno s prispevki znaša za delovno organizacijo skupaj 40 milijonov dinarjev. Skoraj 20 milijonov smo namenili za **odpravnine in jubilaške nagrade**.

Druge večje postavke so še: — za **regresiranje kampiranja** počitniških prikolic 5,2 milijona dinarjev;

— **izobraževanje ob delu**, ki pomeni pridobitev šolske iz-

obrazbe moramo po novem (tudi v letu 1985) financirati iz teh sredstev, zato je načrtovana poraba v skupnem znesku 2,5 milijona dinarjev;

— za **nakup prikolic** oziroma drugih počitniških objektov je na voljo 4 milijone dinarjev;

— letos prvič izdajamo sredstva v skladu skupne porabe, ki so namenjena **financiranju nakupa ozimnice in kurjave**. V ta namen naj bi obračali 1,5 milijona dinarjev;

— za **praznovanje ob novem letu**, ki je namenjeno našim najmlajšim, smo izdvojili 1.794.000 dinarjev;

— za **zdravstvena okrevanja in socialne pomoči** predvidevamo, da bomo potrošili do 1 milijon dinarjev;

— za **financiranje obeh pihalnih orkestrrov** smo namenili 1,9 milijona dinarjev;

— **sindikatu, mladina in odbor za šport in rekreacijo** bodo imeli skupno na voljo 2,8 milijona dinarjev;

— za **morebitne nujne preko-račitve posameznih postavk** (predvsem za jubilate in odpravnine), za različne dotacije humanitarnim ustanovam, družbenim organizacijam, društvom in podobnim ter za nekatere druge obveznosti je del sredstev v rezervi (13 milijonov dinarjev). Skupna vsota, ki smo jo tako razporedili, ni prav majhna, saj znaša 117 milijonov dinarjev.

Potrebe in želje so seveda še večje, vendar velja še enkrat poudariti, da moramo vse, kar je namenjeno delitvi, najprej ustvariti.

P. Kovšca

Novosti v knjižnici

KOVACIČ, L.: Prišleki; 3. del

Po dveh letih je izšel 3. del knjige, ki obravnava čas od leta 1945 do 1948. Popisuje prihod partizanov v Ljubljano, pisateljevo sodelovanje pri ustanavljanju Mladinske revije...

BUNC, Mirko: Integrirani marketing v nabavi

Priročnik obravnava sodobno tržno usmerjeno gospodarsko poslovanje. Nekaj naslovov posameznih poglavij: Temeljni pojmi o integriranem marketingu; Integrirani marketing in gospodarsko-poslovni sistem samoupravnega socializma; Marketing in nabavni trg; Možne oblike organizacije nabavnega marketinga.

CEVC, T.: Arhitekturno izročilo pastirjev, drvarjev in oglarjev na Slovenskem

Knjiga s področja etnologije, ki nas pripelje do globljega razumevanja bivalne kulture pastirjev, drvarjev in oglarjev na Slovenskem. Obravnava njihova naselja, gradnjo, konstrukcijo stavb, prostore in opremo, pa tudi likovno kulturo.

KAROLYI, M.: Vera brez iluzij

Zivljenjepisni roman madžarskega grofa, ki je svoje bogato premoženje razdal kmetom, svoje življenje pa žrtvoval boju za ravnanje po lastnem prepričanju.

Iz TOZD POHIŠTVO — delo za izvoz v Sovjetsko zvezo

Pred kongresom slovenske mladine

Pred nami je XII. kongres slovenske mladine, na katerem bomo pregledali svoje delo zadnjih štirih let, še bolj pa bo potrebno jasno opredeliti naloge, ki nas čakajo. Sedanje stanje oziroma prihodnost nam ne dovoljuje ta nekaterih načelnih opredelitev, temveč jasna ter neposredna stališča in naloge. Različni in nasprotujoči si interesi delovnih ljudi in občanov se morajo uveljaviti v demokratičnem boju mnenj v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Tudi interes in naloga mladinske organizacije sta, zagotoviti prevlado interesov najnaprednejših družbenih skupin na vseh ravneh.

Tudi mladi iz naše občine oziroma regije obravnavamo kongresne dokumente, vendar žal največkrat samo forumsko. Morda so upravičene pripombe, da je osnutek gradiva napisan v jeziku, ki je »povzdignjen« na raven zlorabe javnosti, jedrnatosti in razumljivosti za širšo množico mladih.

Naloga vseh zavestnih sil naše družbe in tudi mladinske organizacije je, odpraviti forumsko delo, saj mladinska organizacija ne more biti organizacija samo dela mladih, temveč se mora razvijati kot demokratična fronta mladih, v kateri naj se rešujejo najbolj

neposredna vprašanja. Zato smo se mladi še bolj zavzeli za uveljavljanje najrazličnejših dejavnosti, ki bi pritegnile čim več mladih. Ob teh dejavnostih pa morajo mladi čutiti svojo pripadnost svoji organizaciji kot enakovrednemu delu naše samoupravne socialistične skupnosti.

Osnovno vprašanje je tudi vse slabši družbenogospodarski položaj delavskega razreda, ki se še posebej odraža v mladi generaciji. Organizacije združenega dela praktično ne odločajo več niti o enostavni, kaj šele o razširjeni reprodukciji, zato se moramo zavzemati za odpravo etatizma, ki nadzoruje proces razširjene reprodukcije.

Čedalje bolj se pojavljajo težave v izobraževalnem procesu, študentski politiki in kadrovske politiki, stanovanjski problematiki, ki postavljajo mlado generacijo v poseben družbenogospodarski in družbeno politični položaj.

Mladi se moramo zavzemati in se vključevati v prizadevanja za uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, saj imamo le tako možnost in pravico v sedanjem trenutku govoriti o naši prihodnosti.

B. Kočevar

Tudi letos so sodelavke lepo praznovalе svoj praznik

Poleg skromne pogostitve so bili povsod pripravljeni tudi kulturni programi

Vesela družba žena v TOZD Pohištvo, kjer jih je skoraj polovica vseh zaposlenih

Tokrat smo se odločili za razgovor s SANDIJEM LOVKOM, ki bo eden izmed delegatov na bližnjem kongresu slovenske mladine. Sandi delavec v TOZD Pohištvo, je tudi predsednik Brestove mladine.

— Neposredno pred nami je kongres slovenske mladinske organizacije. V čem je predvidena srž njegove zastavljene vsebinske zasnove?

Dvanajsti kongres zveze socialistične mladine Slovenije označuje čas vedno večjega prepadu med možnostmi in željami, strahom in upanjem, čas, ko se zavedamo, da je zastoj družbenega gospodarskega razvoja odvisen od podobnih zakonov kot so ti, ki utesnjujejo osvobodilne težnje po vsem svetu.

Prav zato moramo jasno vedeti, kdo smo in kaj hočemo. Rodili smo se v tej družbi in rasli z njo. Izkušnje nas učijo, da nihče ne sme imeti monopola nad resnico, da nihče ne more imeti monopola nad revolucijo. Ta čas je nas čas, mi ne bomo imeli drugega časa, zato bomo morali na kongresu odpirati temeljna vprašanja našega življenja.

Vsebinska zasnova kongresa je, da naša mladinska organizacija ne sme biti organizacija samo dela mladih, razvijati se mora kot demokratična socialistična fronta mladih, ki vključuje mlade ljudi kot posameznike, v kateri lahko rešujejo tudi svoje najbolj neposredne probleme in kot organizirane skupine. V njej nam ne gre za fronto forumov in organizacijskih oblik zaradi njih, marveč za fronto mladih in njihovih organizacij zaradi reševanja posebnih družbenih, ekonomskih in političnih vprašanj mlade generacije in s tem tudi delavskega razreda. Povedali bomo tudi svoje mnenje o usmerjenem izobraževanju, študentski politiki, o ekološkem problemu, skratka, o vseh problemih, ki se vmešavajo v vsakdan nas, mladih.

— Kako ocenjuješ priprave na kongres mladih Slovenije v naši občini?

Priprave na kongres so bile v naši občini v forumski obliki. Vsi predstavniki osnovnih organizacij so dobili »Osnutek gradiva za XII. kongres ZSMS« in s tem je bil predlog gradiva za kongres dan v razpravo širokim množicam mladih. Vsak, ki se le malo zanima za delo mladinske organizacije, je imel možnost, da s svojimi pripombami in dopolnitvami poskrbi, da bo kongres popolnejši in učinkovitejši. Precej pripomb je bilo na račun nerazumljivosti gradiva, kar pa je bil pojav po vsej Sloveniji.

Že ob tem, da je vsakdo imel možnost in ima še vedno možnost, da prek svojih delegatov vpliva na potek kongresa, mislim, da so bile priprave uspešne; vendar bi bile lahko še veliko bolj, če bi mladi v naši občini bili bolj delavni.

— Kaj od kongresa neposredno pričakuješ?

Kongres za nas naj bi ne bil nekaj novega, ampak le pregled izpolnjevanja smernic prejšnjega kongresa. Pomembnejše so usmeritve, ki jih bomo sprejeli

Delegati govore

za prihodnje obdobje. Prišel je čas, ko ne smemo o ničemer dvomiti, pa naj gre za gospodarske, politične ali gospodarske probleme, moramo imeti svoje trdno in enotno stališče. Zavedati se moramo ali še bolj, moramo se začeti povsem zavedati svojih dolžnosti in tudi pravic. Pričakujem, da bo kongres utrdil in povečal vpliv mladinske organizacije na družbeno politično življenje v Sloveniji.

— Bo po tvojem mnenju kongres s svojimi stališči in zaključki vidneje vplival tudi na bogatejšo delo mladih na Brestu?

Povsod po Sloveniji in tudi po Jugoslaviji je mladina nedelavna in nezeinteresirana za vse oblike delovanja mladih. Tako tudi naša občina in tudi Brest nista izjema. Še več, lahko bi rekli, da je delo v mladinski organizaciji nekakšno nujno zlo. Dokler ne bomo sami v svojih vrstah naredili reda, ne moremo pričakovati, da bodo druge družbeno politične organizacije upoštevale in sprejele naše mnenje. Ni treba, da več delamo, ne borimo se, da bomo manj delali, ampak da bomo bolje delali in predvsem, da bomo vsi delali. Ni treba iskati izgubljene generacije! Tu smo!

(Iz številke 102 — 31. marec 1976)

SMOTRNAS DELITEV DELA IN CELOVITOST PROIZVODNEGA PROGRAMA

Bežen sprehod skozi proizvodne programe temeljnih organizacij nam pokaže, da smo na tem področju le dosegli določeno napredek. Napredek se kaže predvsem v prihodnjem poglobljanju proizvodne specializacije znotraj Bresta. Vsaka ožja specializacija pa nosi v sebi tudi večje tveganje, predvsem ob tržnih nihanjih, ko lahko v trenutku pade povpraševanje po določenem proizvodu. Takšna horizontalna delitev dela znotraj Bresta pa je vsekakor opravičljiva, saj zasleduje dosledno delitev znotraj skupnega programa. Takšna oblika delitve dela je pogoj za doseglo boljše gospodarskih rezultatov.

Ne nazadnje moram omeniti, da taka oblika specializacije proizvodnih programov omogoča tudi trajnejše povezovanje znotraj delovne organizacije Brest in njegovo sodelovanje v vertikalni integraciji (sestavljeno organizaciji).

PRIZADEVANJA ZA VEČJI IZVOZ

Na Brestu se zavedamo, da bomo v takšnih pogojih na tržišču kot so sedaj, dosegli boljše uspehe le ob še boljši povezavi in ob medsebojnih organiziranih nastopih na zunanjih tržiščih. Ob tem bo verjetno nujno potrebno razčistiti tudi odnose med izvoznikom — trgovcem in proizvajalci, zlasti še v zaostrenih pogojih gospodarskega razvoja, ko se ves riziko glede konkurenčnosti, pa tudi pri drugih rizikih (prekinjena pogodba, neplačanje itd.) v glavnem vedno prevlači na proizvodnjo.

PRODAJA POHIŠTVA NA DOMAČEM TRGU

Zaostreni pogoji za plačevanje silijo trgovske organizacije, ki v večini primerov nimajo dovolj obratnih sredstev, da zmanjšujejo zaloge in jih prenašajo na proizvodne organizacije. Poleg tega pa zaloge zmanjšujejo s tem, da »stare grehe« oziroma neuspele izdelke, ki so jim obležali v skladiščih, poskušajo prodati za vsako ceno, tudi na račun manjše in ožje ponudbe drugih idočih izdelkov.

SAMOUPRAVLJANJE IN MI

O zadevah, ki jih poznamo in so nam blizu, se razgovorimo na dolgo in široko, se do njih opredelimo in tudi z odgovornostjo sklepamo, ker so nam vnaprej znane posledice posameznega sklepa.

Drugeče pa se obnašamo pri razpravah o težjih zadevah kot so na primer letni plan, zaključni račun, proračun občine, različni družbeni dogovori in podobno. Razprave so ob takih primerih navadno dokaj pičle in zadevajo obrobne stvari. Ko glasujemo za sprejem ali potrditev, storimo to z negotovostjo ter v mislih prenašamo odgovornost na organ, ki je gradivo in predlog sklepa pripravil.

NAŠE MALO MESTO. Ob letošnjem pustu.

In še to: tudi letos dajemo v razmislek predlog, da bi to — nedvomno najbolj množično, iz srca naših delovnih ljudi pripravljeno zabavo, dali v okvir organizirane turistične-zabavne kulturne prireditve, ki bi našla trajno folklorno vrednoto v našem kulturno-zabavnem revnem prostoru.

LETOS BOMO PRIČELI Z GRADNJO

Zaradi prostorske stiske po šolah je bil izglasovan z referendumom naslednji vrstni red izgradnje šolskih prostorov in telovadnic:

	din
— izgraditev 8 učilnic in telovadnice pri osnovni šoli Cerknica	12.000.000,00
— izgraditev šole z 8 učilnicami in obnovitvijo doma TVD Partizan v Novi vasi	8.400.000,00
— izgraditev 4 učilnic, večnamenskega prostora in ureditev telovadnice na Rakeku	4.650.000,00
— izgraditev telovadnice v Grahovem	1.280.000,00
— obnovev šole in telovadnice v Begunjah	550.000,00
— izdelava investicijsko tehnične dokumentacije, komunalna ureditev zemljišč	9.200.000,00
— oprema	7.060.000,00
SKUPAJ PORABLJENA SREDSTVA	43.140.000,00

PRVENSTVO BRESTA V KEGLJANJU

Izteklo se je letošnje prvenstvo Bresta v kegljanju. Organizirala ga je kegljaška sekcija pri odboru za športno rekreacijo, ki deluje v okviru sindikalne organizacije. Za letošnje prvenstvo velja ocena, da je bilo res množično, saj je tekmovalo 192 tekmovalcev in tekmovalk, torej vsak deseti Brestovec.

Kmalu novi Notranjski listi

Že dalj časa je v pripravi tretji zvezek Notranjskih listov, poljudno znanstvenega domoznanskega zbornika, ki ga izdaja kulturna skupnost občine Cerknica v sodelovanju z občinsko raziskovalno skupnostjo in organizacijami združenega dela, od katerih prispevata levji delež finančne podpore Brest in Kovinoplastika. Knjiga, ki jo v založništvu Paralel iz Ljubljane (ta je bila tudi založnica prvega zvezka zbornika, ki je izšel leta 1977 ob proslavi petstoletnice podelitve mestnih pravic Ložu) tiska ljubljanska tiskarna Kresija, bo precej obsejnejša od prvega (240 str.) in drugega zvezka (360 str.), saj bo imela kar blizu 500 strani običajnega velikega formata in nekako 250 fotografij, izmed njih več dvostranskih.

Vsebinsko je prvi del zbornika posvečen naravoslovnim, zgodovinskim, etnološkim in kulturnim temam. Prispevek Matjaža Puca nam prikazuje lepote Križne jame, ki si jih bodo ob objavljenih fotografijah Francija Bavec lahko predstavljali tudi tisti, ki v njej še niso bili; dodan je tudi kratek popis naravnega življenja v tej jami izpod peresa dr. Borisa Sketa. Zgodovinski del začneta razpravi iz srednjega veka: Božo Otorepec govori o gradu Snežniku in Snežniških, Janez Sumrada pa nam pripoveduje o vitezi s Šteberka in njihovi pesti. Mag. Stane Granda je pripravil kratek, a zanimiv zgodovinski vir iz leta 1809, iz katerega izvem, da so se tedaj notranjski kmetje v pravem kmečkem uporu dvignili zoper francoske okupatorje in njihovo izkoriščanje.

Na podlagi katastrskih virov iz začetka 19. stoletja sta nastali dve razpravi. Janez Kos piše o gospostvu Snežnik v tem času, Stane Granda pa prikazuje gospodarske in družbene razmere v Loški dolini in Babnem polju. Oba prispevka bogatijo številne tabele, iz katerih je viden obseg obdelovalnih površin, travnikov, senožeti, gozdov, število živine in prebivalstva. Takšnih prispevkov bi si v prihodnje želeli tudi za druge predele Notranjske, saj nam pojasnjujejo

nekaj nadvse pomembnega: gospodarsko stanje našega kmeta ob koncu fevdalne dobe. S tem bomo lahko bolje razumeli ves kasnejši razvoj tega območja in razloge, ki so notranjskega kmeta tako množično pripeljale v vrste borcev za našo družbeno revolucijo.

Sledi prispevek mag. Eve Holz, ki nam prikazuje upravno-teritorialni razvoj celotne Notranjske od sredine prejšnjega stoletja do prve svetovne vojne in nam predstavlja najpomembnejše upravne uradnike. Za raziskovanje gospodarskega življenja ob koncu prejšnjega in v prvi polovici našega stoletja bo pomemben tudi Pregled zadružništva na Cerkniškem do leta 1945 avtorja Branka Suštarja, ki kaže, do kolikšne mere je obvladoval gospodarsko življenje naših ljudi v obravnavanem času klerikalni kapital.

Uredniška politika Notranjskih listov si je ves čas prizadevala, da bi zbornik iz občinskih okvirov prerastel tudi na območje celotne Notranjske. Čeprav to organizacijsko še ni uspelo, se pojavljajo že od drugega zvezka naprej razprave, ki služijo temu cilju. Tudi v knjigi, ki je v pripravi, je nekaj takšnih prispevkov.

Tako obravnava Boris Rozman Sokolsko društvo Dolenji Logatec od leta 1908, ko je bilo društvo ustanovljeno do pristopa ce-

lotnega logaškega Sokola v osvobodilno fronto (septembra 1941). Tudi prispevek etnologa Jurija Fikfaka obdeluje del Notranjske izven cerkniške občine. Avtor je v temeljnih obrisih podal demografski, gospodarski in socialni razvoj območja sedanje občine Postojna v zadnjih sto letih. Etnološko razpravo o furmanstvu v »Čufariji«, deželi med Planino in Babnim poljem, je spisala Melita Kebetova.

Priznani umetnostni zgodovinar in redni član SAZU dr. Emilijan Cevc objavlja razpravo o dragocenem alabastrnem kipcu iz Begunj nad Cerknico, ki je kopija slovitega kipa Marije iz Trapanija na Siciliji, in je neznan, kako in kdaj prispela v naše kraje. Dr. Marijan Slabe predstavlja starejše upodobitve Cerknice na slikah od sredine 16. do konca prve polovice 19. stoletja.

O cerkniškem rojaku glasbeniku Franu Gerbiču je napisal tehtno razpravo akademik dr. Dragotin Cvetko, dolgoletni predsednik plenuma kulturnih delavcev osvobodilne fronte, cerkniški rojak Tone Kebe pa je prispeval nekaj spominov na čas pred dvajsetimi leti, ko so Cerkničani uredili Gerbičovo spominsko zbirko; le-to je danes neusmiljeno prizadel zob časa. H Gerbiču v Cerknico je prišel leta 1868 na obisk slavni češki pesnik Jan Neruda. Njegove popotne vtise iz Postojne, Predjame in s Cerkniškega jezera je prelila v slovenščino Albinca Lipovčeva in jim prispevala spremno besedo.

Kot običajno, je tudi tokrat najboljše del zbornika posvečen obdobju narodnoosvobodilnega boja. Franc Pasetta objavlja obsežno in tehtno pisano razpravo o nastanku in razvoju Borovniške čete, v uvodu pa je

pregledno orisal razvoj naprednega delavskega gibanja na Vrhniku in v Borovnici med obema vojnima. Lojze Ule je napisal razpravo o razvoju osvobodilne fronte in oborožene vstaje v okolici Grahovega do velike italijanske ofenzive leta 1942. Razprava Damijana Guština obravnava partizanske enote na Notranjskem v prvi polovici leta 1942 in nekoliko natančneje bataljon Miloša Zidanška. Franjo Bavec, notranjski partizan Branko, je pripravil zapis o Loškem odredu, znani notranjski publicist Franci Strle pa sodeluje v zborniku s pregledom razvoja in poveljniške sestave štirih Notranjskih odredov; njegova razprava je pravzaprav že osnutek za monografijo o teh partizanskih enotah. Lojze Tršan je obdelal partizanske tehnike na Notranjskem med leti 1941 in 1945, Branko Korošec pa je izbral za objavo nekaj primerkov ohranjenih partizanskih kart in skic z Notranjskega in jih komentiral. To tematiko zaključujejo zanimivi spomini predvojnega komuniste in partizana, pokojnega Franca Strleja-Nina.

V novi rubriki Zapiski, v kateri nameravamo v prihodnje objavljati krajše prispevke, je sestavil Andrej Makovec seznam mlinov, žag in nekaterih drugih obratov, ki so delovali na osrednjem Notranjskem pred industrializacijo dežele po zadnji vojni. Roman Gorjan je počastil minulo petdesetletnico smrti osvoboditelja Maribora,

generala Rudolfa Maistra s kratkim zapisom o Maistrovem odnosu do Notranjske, kamor je hodil na Unec na počitnice in tam leta 1934 tudi umrl. Zadnji je polemichen zapis Francija Strleta ob ponovni naselitvi risov v naših gozdovih.

Žal moramo pri pregledovanju vsebine tretje številke ugotoviti, da uredništvo tudi tokrat ni uspelo vključiti v zbornik kakšnega tehtnejšega prispevka iz dobe socialističnega razvoja po letu 1945, čeprav si je za to prizadevalo. Skušalo bo to nadomestiti in ujeti zamudo v naslednjih zvezkih. Sicer pa je treba reči, da precejšnje število oddanih prispevkov uredništvo iz različnih razlogov ni moglo uvrstiti v to številko zbornika. Nekateri bodo objavljeni v prihodnji, četrta številka.

Dodajmo še, da je zbornik uredil uredniški odbor, ki je deloval pod vodstvom Janeza Sumrade, organizacijsko finančne posle pa je vodil izdajateljski svet, v katerem so predstavnik družbeno političnih organizacij in občine ter združenega dela, njegov predsednik pa je glavni direktor Bresta Tone Kraševac.

Zaradi tehničnih težav pri tiskanju bo zbornik prišel iz tiskarne okrog 10. junija. Predstavljen bo na tiskovni konferenci v Cerknici. Tiste, ki ga doslej še niso naročili, pa vabimo, da to storijo pri izdajateljici, Kulturni skupnosti občine Cerknica.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kako občuten je jezerski svet za moč in kako daleč sega območje, ki oddaja vodo v jezero, se pričamo iz popisa dr. Hinka Dolence, ki je preživel veliko let v tem kraju in je kakor lovec prehodil vso jezersko okolico noter do Snežnika. Piše namreč:

»Bilo je leta 1877 že proti jeseni in velika suša. Studenci in tudi taki, ki so najbolj vztrajni, so ponehali in vse je želelo dežja. Južna sapa popiha, nebo se povleče in dober dež se ulije popoldne, ali že na večer zasuje sapa, in zjutraj je bilo vse jasno.

Peljal sem se na Bloke in ko gledam proti jezeru, vidim breg, ki se vleče od Obrha mimo Gorenjega jezera, popolnoma zalit, in skoraj da bi se hotela voda pri Behli čez ravnino razlivati. Začudim se temu, ogledujem na Blokah vse studence in vsako vodico, ali niti najmanjšega znamenja ni bilo nikjer od minulega dežja. Tudi ko se vracam v Loško dolino, sem šel takoj ogledovat Loški Obrh, ki se pri Danah v zemljo pogublja, a ni bilo niti kanca več vode kakor zadnje dni poprej, a vendar je bil jezerski Obrh, ki izvira komaj pol ure od Dan, poln in do vrha napet.

Govoril sem z ljudmi o tem, ali vedel mi ni nihče kaj povedati, nego ponavljati to, kar se bere tudi v Valvasorju, da se prikaže voda v jezeru, če le grmi okoli Snežnika, in dosti je resnice v tem govorjenju, kar se vidi iz sledečega.

Prehodil sem do malega vse gozdove od Javornika dalje in okoli

Snežnika in še dalje doli po Hrvaškem, a v nobeni dolini, v nobenem jarku ne opaziš niti ene struge od vode razlite. Bil sem v hudih nalivih v gozdu ali kakor hitro je dež nehal, tudi po tleh ni bilo več vode, sproti gine, ne napolni se noben kalič, po nobeni strugi ne teče voda.

Iz tega se lahko sklepa, da vsa tla po teh hribih pušča in da so pod vsemi votline, ali prav mogoče tudi podzemeljsko jezero, katerega glavni iztok je Obrh pri Gorenjem jezeru. Ako torej tudi še onkraj Snežnika hudo dežuje, v tem ko po jezeru sonce sije, je mogoče, da nagloma pridrvi voda, kar se tudi večkrat zgodi. Tudi o priliki, o kateri sem govoril, sem povpraševal, kod je bilo kaj več dežja, ter poveljal, da je bilo onkraj Snežnika proti Klanem več dežja, kakor takraj hribov.

Čudno je pri tem, da ima podzemeljsko jezero najbolj občutne oduške ravno pri Cerkniškem jezeru, ko je vendar dosti bližnjih dolin takraj in onkraj Snežnika, vzmimo Loško dolino, v kateri izvira voda tudi iz več jam, in vendar, kakor sem omenil, se ni nikjer poznalo dežja, samo Jezerski Obrh je bil napet. Vsak, ki pozna kraje, bo sodil, da izvira voda, ki ponikuje pri Danah v Loški dolini, zopet onkraj hriba pri Obrhu v Cerkniškem jezeru, in vendar preneha Jezerski Obrh o suši popolnoma, a Loški Obrh nikdar ne, in Jezerska struga se napne ravno od Obrha doli takrat, ko Loška ne kaže niti kanca več. To bodi v premislek tudi ti-

stim, ki vedo o naših podzemeljskih vodah pri vsaki, kje se pogublja v zemljo in kje prihaja zopet na dan.

Kakor ni gotovo, kdaj bo voda otekla iz jezerišča, tako se tudi ne ve, kdaj se bo osušeno jezero zopet napolnilo. Navadno ostane do konca septembra suho. Ali če med tem časom dežuje le nekaj ur, pri teka že podzemeljska voda iz nekaterih jam in lukenj v jezero. Ako se kmalu zvedri, preneha pritok, in voda izgine zopet počasi v jame.

Velikanski prizor, ko nagloma narašča vodovje jezerskega kotla, se vrši šele v dobi jesenskega dežja. Od vseh strani priteka podzemeljska voda v jezero, in sicer veliko silneje, kakor more otekati. Takrat se pokaže, da požiralniki ne zadostujejo v deževju, ker so premajhni in dostikrat na pol zasuti. Šumenje in bobnenje naznanja prihod vode iz podzemeljskih prostorov. Jame Bobnarice, Suhadolica, Vranja jama ter luknje in luknjice, katerih je od Obrha do Zadnjega kraja — tri četrte ure hoda — vse polno ob bregu, začnejo dajati velikansko množino vode iz sebe.

Iz teh jam in lukenj priteče toliko vode, da zalije Zadnji kraj in da teče od tam pri Vratih v jezero. Ker donašajo v deževju tudi potoki veliko vode, na primer Cerkniščica, Žirovniščica, Šteberščica, posebno pa Obrh, postaja jezero vidno širje in globlje. V takem času priteče v jezero vsako sekundo 155 kubničnih metrov vode, a odteči je more v istem času samo 85 kubničnih metrov. Na ta način se napolni jezero v 8 dneh, pri močnem in naglem nalivu pa celo v 2 ali 3 dneh. Z izbruhano vodo, katere je včasih kalna radi blata v nekaterih jamah, se pokažejo v nadzemskem jezeru zopet ribe, katere je voda pri odtekanju potegnila s seboj v neznano globoko.

Kakor hitro doseže jezero svojo največjo višino, prične zopet padati, ker požoro večino njegove potopne vode višje ležeči požiralniki,

to sta posebno Velika in Mala Karlovica.

Pojasniti je še treba, kako je to, da Bobnarica, Suhadolica in Vranja jama in nekatere manjše jame požirajo vodo pri upadanju jezera, v deževju jo pa z drugimi luknjami in jamami vred dajejo zopet iz sebe. Mislim si moramo, da je tu v razvotnem kraškem svetu premnogo razpok, podobnih krivim nategam, to je zakrivljenim cevem, katerih krajša rama drži v podzemeljsko jezero in v kotle, z vodo napolnjene, daljša pa do jezera.

Kakor hitro se popolni podzemeljska vodoshramba ob deževnem vremenu, da voda v njej stoji vsaj malo višje, kakor krivina natege, začne se voda vsled vodotežnega pravila odtekati po razpokah. Otekala se bo tako dolgo, dokler nje gladina v vodoshrambi ne pade do konca krajše rame krive natege. Potem preneha jama ali studenec vodo dajati, in sicer za toliko časa, da se vodoshramba znova napolni do zaznamovane visokosti. Ta doba bode tem daljša, čim prostornejša je vodoshramba in čim manj vode ji priteka počasi od strani. Če se lepo vreme redoma vrsti za gradim, bodo studenci ob jezeru tekli in presihali v enako dolgi doba. V neredno deževnem letu bodo podzemeljske vodoshrambe skoraj vedno napolnjene z vodo, in studenci bodo tekli tudi neprestano.

Jezero pokriva pri srednjem stanju vode le majhen del jezerišča. Ali o dolgotrajnem deževju narašča voda zelo, in jezero se začne razširjati proti vzhodu in severovzhodu, to je proti Slivnici. Skoraj polovico njiv bližnjih vasi poplavi voda, in prebivalci trpe radi tega veliko škodo. Ob veliki povodnji pride voda celo v vas Dolenje jezero in prežene njene stanovalce iz hiš. Leta 1881 je stala skoraj en meter visoko v hišah te vasi in je otekla popolnoma šele čez pet tednov. Take velike povodnji, da bi voda pri-

šla v vas, niso navadne, manjše se pa ponavljajo večkrat, in nekoliko njih je skoraj vsako pomlad ali jesen zalitih.

Njive, katere so ob povodnji pod vodo, niso v jezeru, temveč le ob krajih in se ne štejejo k jezeru. Napačno je torej misliti in verjeti trditvi, katere se še dandanes dostikrat sliši in bere: da reže kmetič v osušeno jezero brazde s plugom; da se navadno seje proso ali ječmen, ki hitro raste; da žanjice požanjejo žito; da pogostoma priborni voda iz jam in preplavi jezerske njive, predno je žito dozorelo in podobno.

Vse to ni resnično. Res je, da raste v osušeno jezerskem svetu samo trava, le ob straneh je obdelan svet, kamor pride voda ob povodnji. Ako se te njive štejejo k jezeru, se res lahko reče, da se v njem seje in žanje. Potem bi se pa morale tudi ob bregovih mnogih rek ležati njive šteti k njihovim strugam, ker jih včasih reka poplavi.

Pač so se pred 180 leti še poznali sledovi njiv v jezeru, katere so imeli kmetje blizu Dolenje vasi in Dolejega jezera, na krajih, kamor takrat navadno še ni segla voda. Mala povodnji jih je včasih preplavila, ali voda je kmalu otekla skozi obe Karlovici, njive so se posušile in sadeže so pobrali in spravili domov. Toda sčasoma so morali te njive opustiti, ker so se jame polagoma zmanjšale in deloma zasule. Zato so ostale njive predolgo pod vodo, kar je bilo pridelkom v veliko škodo.

Kmetje iz teh vasi in tržani so plačevali v tistem času neki davek od jezerskih njiv, če je jezero oteklo ali ne. Tudi so se dobili v sedanjem jezeru mejniki, na katerih se je poznalo, da je nekdanj na njih stalo lesovje. Tudi pri Gorenjem jezeru so imeli v jezerišču obdelan svet, kar izpričuje nekdanji mlin Malinšče na Obrhu, katerega sledove je komaj najti.

(Se bo nadaljevalo)

Ob letošnjih volitvah

Po najširšem in demokratičnem evidentiranju možnih kandidatov v vseh okoljih — temeljnih organizacijah in krajevnih skupnostih in po opravljenih kandidacijskih postopkih smo v četrtek, 13. marca na svojih delovnih mestih in v nedeljo, 16. marca v svojih krajevnih skupnostih odšli na volišča in izvolili delegacije za skupščine družbenopolitičnih in interesnih skupnosti ter delegate v družbenopolitični zbor skupščine občine. Končale so se torej več kot leto dni trajajoče predvolilne in volilne dejavnosti. Pred nami so le še druga občinska kandidacijska konferenca in pa konstitutivne seje občinske skupščine in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Seveda velja pri tem poudariti, da smo se priprav na četrte de-

legatske volitve lotili z veliko odgovornostjo, pa tudi z rahlim občutkom strahu in nemoči. Smo v zapletenih družbenih in gospodarskih, pa tudi političnih razmerah, ko realni življenjski standard pada, raste pa inflacija, in tudi ni dovolj vidnih uspehov pri uresničevanju programa dolgoročne stabilizacije.

Ne nazadnje imamo tudi vrsto drugih vprašanj, s katerimi se srečujemo pri razpravah o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Z vsemi naštetimi vprašanji se bodo srečali tudi letošnji republiški in zvezni kongresi družbenopolitičnih organizacij, ki bodo poskušali najti oziroma nakazati poti za rešitve iz nastalega položaja.

Občutek strahu v pripravah na volitve se je torej rojeval zaradi nakopičenih težav, s katerimi se v družbi spopadamo. Bati se je bilo, da kandidati ne bodo sprejemali kandidatur in podobnega. Bile so izrečene tudi kritične besede, vendar dobronamerno, saj je prevladalo spoznanje, da moramo iskati najboljše poti vsi skupaj, da samo kritiziranje ne pomaga, pa tudi nihče drug nam ne bo pomagal. Posledica tega je bila, da so občani le v izjemnih primerih odklanjali kandidature.

To je dokaz zrelosti in pripravljenosti za sodelovanje pri razreševanju družbenih zadev na samoupravnih osnovi, dokaz, da veliki večini ljudi ni vseeno, kako nam gre. Želijo si napredka, želijo graditi svoj razvoj na temeljih samoupravljanja. Vse to pa lahko store le, če jih kar največ ustvarjalno sodeluje v samoupravnem odločanju.

Prepričani smo, da je tudi udeležba na volitvah potrdila ta razmišljanja, saj smo z izredno številno udeležbo na volitvah izvolili svoje delegate in delegacije za naslednje štiriletno obdobje in tako pokazali svojo družbeno zrelost.

M. Juvanič

Prvo srečanje murnov

Murni so najmlajši taborniki in jim posvečamo zelo veliko pozornost, saj jih je veliko število in delujejo v petih enotah zveze tabornikov občine Cerknica. Zato smo konec februarja organizirali njihovo prvo srečanje. Organizacijo te akcije je prevzela četa Presihajoče jezero iz Grahovega. Udeležba je bila zadovoljiva, saj je bilo na srečanju 32 murnov iz Rakeka, Cerknice, Grahovega in Nove vasi.

Murne smo razdelili po skupinah. Izdelovali so skupno risbo na velikem kartonu, barvali barvanke in tekmovali v različnih igrah. Risbe in barvanke smo razstavili ter ocenili z barvnimi znaki. Pred kosilom smo si ogledali še taborniške filme in nisanke. Potem smo odšli na krajši izlet in ga zaključili s ciljanjem snežaka. Murni so bili že kar malo utrujeni, zato pri premagovanju ovir niso pokazali toliko zagnanosti kot na začetku srečanja.

Akcija je v zadovoljstvo vseh zelo lepo uspela. Zahvaljujemo se osnovni šoli 11. maj Grahovo, ki nam je »posodila« prostore in kuharico.

Volitve v številkah

Delovni ljudje in občani naše občine so ob volitvah pokazali veliko družbeno zavest, saj se glede na udeležbo uvrščajo v vrh slovenskih občin.

Na volitvah v združenem delu 13. marca je glasovalo skupaj 92,3 % volilnih upravičencev. Od tega:

	%
obrniki	78
kmetje	96,5
delavci v upravi	97,2
delavci v TOZD	92,2

Udeležba v Brestovih TOZD:

	%
Pohištvo	90,3
Masiva	90,2
Žagalnica	80,2
Gaber	94,9
Iverka	82,3
Tapetništvo	87,4
Prodaja	97,2

Jelka	88,9
Mineralka	100
Skupne dejavnosti	90,1

Udeležba na volitvah v krajevnih skupnostih 16. marca:

	%
KS Cerknica	93,8
KS Rakek	96,1
KS Begunje	95,4
KS Loška dolina	96,1
KS Nova vas-Bloke	93,7
KS Grahovo	99,5
KS Cajnarje-Žilce	93,3
SKUPAJ povprečno	95,4

Na precej volilnih mestih je bila udeležba stodontna. Najbolj so se izkazali v Bloški polici, kjer so že do 10.30 glasovali vsi volilni upravičenci.

Filmi v aprilu

- IV. ob 20. uri — ameriška filmska drama **POD VULKANOM**.
- IV. ob 20. uri in 6. IV. ob 16. uri — hongkonški karate film **GO-SPODAR ZMAJ**.
- in 7. IV. ob 20. uri — ameriška grozljivka **OBSEDENOST**.
- IV. ob 20. uri — francoski pustolovski film **ŽENSKI KONVOJ**.
- in 14. IV. ob 20. uri — španski glasbeni film **CARMEN**.
- IV. ob 20. uri in 13. IV. ob 16. uri — ameriški akcijski film **OGNENE ULICE**.
- IV. ob 20. uri — jugoslovanska filmska drama **ZGODNJI SNEG V MÜNCHNU**.
- IV. ob 20. uri in 20. IV. ob 16. uri — ameriški pustolovski film **HUNDRA**.
- IV. ob 19.30 — ameriški fantastični film **POT V VESOLJE** (zaradi izredne dolžine filma bo predstava pol ure prej).
- IV. ob 20. uri — grški erotični film **MACJE SIDRO**.
- IV. ob 20. uri in 27. IV. ob 20. uri — ameriška grozljivka **GROZLJIVI VIKEND**.
- IV. ob 16. uri — jugoslovanska komedija **OD PETKA DO PETKA**.
- IV. ob 20. uri — italijanska komedija **ŠKANDEL V DRUŽINI**.

Eno izmed volilnih mest v Cerknici

Z volišča v TOZD POHIŠTVO

Za čisto in zdravo okolje

O NAŠIH KOMUNALNIH IN INDUSTRIJSKIH ODPADKIH

Naglo rast proizvodnje vseh vrst potrošnih dobrin spremlja tudi čedalje več odpadkov. S povečano količino odpadkov pa raste tudi onesnaževanje našega okolja, saj so dnevne količine odpadkov dosegle že poldrugi kilogram na prebivalca.

Komunalnim odpadkom se vse bolj pridružujejo tudi gošče iz novih postrojenj za čiščenje odpadnih vod.

Omenjene količine odpadkov neizprosno pritiskajo na naše okolje in na komunalno organizacijo in zahtevajo nujno posodabljanje sedaj skrajno neustreznega načina zbiranja in uničevanja odpadkov.

v načrtu, da 4000 sanitarnih odlagališč odpadkov zmanjšajo na 350.

Vsa odlagališča v naši občini predstavljajo pravo sramoto za okolje in so vir zelo močnega

Čistilna naprava pri Dolenji vasi

Območje občine Cerknica je v geološkem pogledu zvečine kraško, zato vsako odlagališče odpadkov predstavlja verjetno nevarnost za zastrupljanje podzemnih voda. Po večletnih raziskavah in iskanju ustrezne lokacije je Komunala končno pridobila ustrezno zemljišče v Leševju za Rakekom in začela z izgradnjo tako imenovanega SANITARNEGA ODLAGALIŠČA, ki je najcenejša možnost za končno uničenje odpadkov.

Druge možnosti so še; sežiganje, razkuževanje, spreminjanje v kompost in drugo, kar pa zahteva že določen tehnološki postopek.

Izjema pri sanitarnem odlagališču so odpadki, ki vsebujejo strupene, posebno nevarne in za okolico škodljive snovi. Ti odpadki zahtevajo nevtralizacijo ali uničevanje v regionalnih napravah in jih ni dovoljeno odlagati na sanitarnih odlagališčih. Sanitarno odlagališče, ki ga gradimo v naši občini, je najcenejša naložba od možnih in povzroča najmanj stroškov obratovanja.

Pri nas je torej prvi korak organizirati skupno odlagališče v okviru občine ter ukiniti ilegalna in pollegalna odlagališča po vaseh. V sosednji Avstriji ne dovolijo nobenega odlagališča za območja z manj kot 30.000 prebivalci. Podobno je v Italiji in

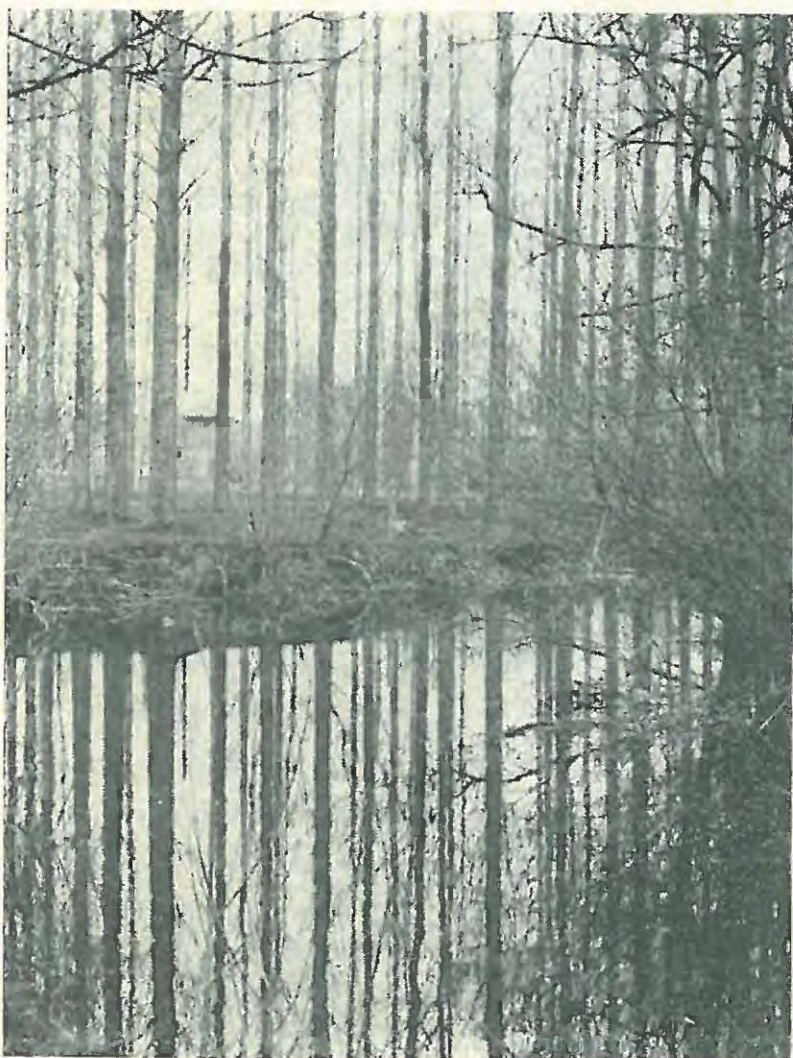
Švici. V Zahodni Nemčiji imajo onesnaževanja zemlje, vode in zraka.

Poleg zbiranja odpadkov bo na skupnem odlagališču Komunale postopoma vpeljan sistem sortiranja in pripravljanja komunalnih odpadkov za ponovno uporabo v industriji.

Že omenjena geološka sestava tal naše občine je narekovala izbrano lokacijo za odlagališče, ki pa je zelo neugodna glede na oddaljenost od večjih krajev v občini, saj leži na severozahodnem delu občine. Zato prevozi odpadkov iz Loške doline in Blok predstavljajo velik strošek, saj so ti kraji oddaljeni nad 20 kilometrov. Vendar druge možnosti nimamo, saj prebivamo na izredno občutljivem območju in je naša dolžnost, ohraniti za namcem čisto okolje kot smo ga podedovali od naših prednikov.

P. Tomšič

V naši občini čedalje več zanimanja za mali nogomet

OBČINSKA ZIMSKA NOGOMETNA TRIM LIGA 1985/86

Končala se je zimska nogometna trim liga. V dveh ligah je sodelovalo kar 20 ekip iz vse občine in več kot 200 igralcev. Tudi letos je tekmovalje, sedmo po vrsti, organiziral nogometni klub Cerknica pod pokroviteljstvom ZTKO Cerknica.

Uvrstitve ekip na vrhu lestvice pravzaprav niso presenečenje: prvi Pink Panther (tretjič prvak), drugi Stoletni (lanski prvak) in tretji Vikingi (tako kot lani). Razočaranje predstavljata zadnje dve mesti doslej močnih ekip Rakek in Žeje.

Pravico do nastopa v prvi ligi sta si zagotovili ekipi Starega trga in Iga vasi, ki sta bili najboljši v drugi ligi.

V prvi ligi je bil najboljši strelca Tušar (Pink Panther), najboljši vratar Zalar (Vikingi), v drugi ligi pa sta bila najboljši strelca Požar (Stari trg) in najboljši vratar Ule (Iga vas). Lovoriko za »fair play« sta si razdelili ekipi Pink Panther in Teritorialna obramba.

KONČNI VRSTNI RED

1. liga

1. Pink Panther	9	6	2	1	26:11	14
2. Stoletni	9	7	0	2	21:8	14
3. Vikingi	9	6	1	2	16:8	13
4. Sovica	9	4	1	4	19:20	9
5. Gasa	9	4	1	4	19:20	9
6. Disco	9	3	2	4	22:25	8
7. Naftalin	9	2	3	4	14:15	7
8. Jezero	9	3	1	5	14:18	7
9. Rakek	9	3	1	5	10:18	7
10. Žeja	9	0	2	7	3:21	2

2. liga

1. Stari trg	9	8	0	1	46:11	16
2. Iga vas	9	8	0	1	32:8	16
3. Teritorialna obramba	9	7	0	2	25:16	14
4. Stoletni 2	9	6	0	3	21:13	12
5. Samuraj	9	5	1	3	36:13	11
6. Flamengo	9	3	1	5	12:32	7
7. Rakek 2	9	2	1	6	19:16	5
8. Diverzanti	9	2	1	6	12:34	5
9. Aha	9	1	1	7	16:56	3
10. Lakotniki	9	0	1	8	5:25	1

PREHODNI POKAL NK CERKNICA

Sestnajst najbolje uvrščenih ekip iz zimske lige se je letos tretjič pomerilo za prehodni pokal NK Cerknica. Po razburljivih in kvalitetnih igrah sta se v finalu pomerili ekipi Pink Panther in Stoletni. Zmaga je pripadla spretnosti ekipi, sicer letošnjemu prvaku Pink Pantherju, z rezultatom 4:3. Pokal za najboljšega strelca je dobil Urbas, za najboljšega vratarja pa Šubic (oba Pink Panther). Pink Panther je tako že drugič osvojil prehodni pokal.

V. Kralj

Strelske novice

OBČINSKO TEKMOVANJE ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V STRELJANJU

Tudi letos je občinsko tekmovalje šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško pripravila strelska družina BREST. Za razliko od prejšnjih let je bila udeležba malo manjša, predvsem zaradi pomanjkanja diabol in tarč. Kvaliteta pa se je dvignila tudi v Novi vasi in Starem trgu, predvsem zaradi resnejšega dela z mladimi. Največ se z mladimi dela v Cerknici in na Rakeku zato so tudi rezultati boljši.

Ekipno pionirji:

1. OŠ Cerknica 502 kroga
2. OŠ Nova vas 444 krogov
3. OŠ Stari trg 428 krogov

Posamezno:

1. KANDARE Damjan, OŠ Stari trg, 174 krogov
2. KLANČAR Tomaž, OŠ Cerknica, 169 krogov
3. SEGA Rajko, OŠ Cerknica, 167 krogov

Ekipno pionirke:

1. OŠ Cerknica 504 krogi
2. OŠ Rakek 303 krogi
3. OŠ Stari trg 284 krogov

Posamezno:

1. KEBE Jasna, OŠ Cerknica, 180 krogov
2. OTONICAR Ines, OŠ Cerknica, 179 krogov
3. ISTENIČ Saša, OŠ Rakek, 172 krogov

REGIJSKO TEKMOVANJE ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV

Na tekmovalju je nastopilo 8 ekip pionirjev in 3 ekipe pionirk oziroma skupaj 39 nastopajočih. Najboljši so dobili medalje, diplome in praktične nagrade, ki sta jih prispevala Brest in Ko-

vinoplastika. Število nastopajočih na republiškem tekmovalju, ki bo v Trzinu, bo določila strelska zveza Slovenije.

REZULTATI:

Pionirji ekipno:

1. SSD Cerknica I. 489 krogov
2. SSD Postojna 480 krogov
3. SSD Cerknica II. 475 krogov

Pionirji posamezno:

1. KANDARE Damjan, SSD Cerknica, 172 krogov
2. VIČIČ Tomaž, SSD Cerknica, 168 krogov
3. KERLATEC Samo, SSD Postojna, 167 krogov

Pionirke ekipno:

1. SSD Cerknica I. 516 krogov
2. SSD Cerknica II. 473 krogov
3. SSD Postojna 411 krogov

Pionirke posamezno:

1. ISTENIČ Saša, SSD Cerknica, 176 krogov
2. BRANIŠELJ Nada, SSD Cerknica, 173 krogov
3. OTONICAR Ines, SSD Cerknica, 172 krogov

OBČNI ZBOR STRELSKE DRUŽINE BREST

Člani strelske družine Brest so imeli svoj redni letni občni zbor. Poslušali so poročila o tekmovaljih, ki jih je bilo lani kar 68, poročila o množičnih akcijah, plan in koledar za leto 1986, poročilo tehnične komisije in poročilo blagajnika.

V razpravi je tekel predvsem pogovor med tajnikom ZTKO in predsednikom kluba. Zbor je sprejel tudi sklep o višjih člaminah za vse kategorije (člani 500, mladinci 300, pionirji 200, podporni člani 100 din).

Na koncu je predsednik podelil še priznanja za »najboljšo strelko« (Istenič Saša) in strelca, značke za »mojstre« strelce (Koče-

var Martina, Istenič Saša, Mahne Franc), občinsko »zlato puščico« (Kandare Damjan) ter diplome in medalje najboljšim posameznikom na občinskem tekmovalju šolskih športnih društev.

DRŽAVNO PRVENSTVO S STANDARDNIM OROŽJEM V SARAJEVU

V Sarajevu je bilo 16. prvenstvo Jugoslavije v streljanju z standardnim zračnim orožjem. Tekmovalje je bilo na strelišču v olimpijskem centru Zetra.

Iz strelske družine BREST se je na osnovi norme, dosežene na republiškem tekmovalju v Kamniku, udeležila tekmovalja v Sarajevu Ines OTONICAR, ki je še kot pionirka nastopila v konkurenci mladink. Letos je strelska zveza Jugoslavije dovolila nastope mladink v nacionalnem (serijsko orožje) in v mednarodnem programu (standardno orožje).

F. Mahne

Zdravnik svetuje

ŠE O AKTIVNEM ODMORU

Ze v prejšnji številki glasila sem obljubil, da bom nekaj več zapisal o tehnični izvedbi aktivnega odmora.

Vaje, ki se opravljajo pri aktivnem odmoru, pripravi fizioterapevt oziroma fizioter v sodelovanju z organizatorjem rekreacije ter medicincem dela za delovno organizacijo, v kateri naj bi opravljali te vaje, saj slednja poznata tehnološke postopke v njej. Telovadba naj bi namreč zajela prav tiste mišične skupine, ki med delom najbolj mirujejo ali pa so v prislinskih položajih.

Vodja telovadbe naj bi bil nekdo izmed delavcev (delavk) lahko pa tudi organizator rekreacije ali nekdo od medicince dela (zdravnik ali medicinska sestra), ki se je poprej usposobil za to izvajanje. Najbolje je, če sta izvajalca dva, zaradi morebitnih izostankov.

Skupina, ki izvaja vaje, sestavlja določeno tehnološko celoto iz oddelka (na primer skupine, ki pretežno sedijo, ali pri tekočih travkih). Če je leta velika, se daje ritem vaj s pomočjo glasbe, pri manjših skupinah pa s štetjem.

Prvi cikel vaj — približno deset — ki trajajo od pet do deset minut, naj bi se začel izvajati v sredini med začetkom dela in malico, drugi del pa med malico in koncem dela. To pa zaradi tega, ker je utrujenost takrat največja.

Tisti, ki izvajajo telovadbo, kljub znižanju norme za en odstotek (za kar se je treba dogovoriti) zaradi desetminutnih vaj, ta izpad po izračunih nadomestijo z večjo motivacijo, boljšim počutjem ter z zvečanjem produktivnosti, kar pa je vidno šele po določenem času.

Po mesecu ali dveh se vaje zamenjajo, da se jih delavci (delavke) ne bi naveličali. Vaje se izvajajo na delovnem mestu, pri čemer se ustavi stroje in odpre vsa okna.

Druga oblika aktivnega odmora je tudi ta, da se med glavnim odmorom opravljajo nekatere športne aktivnosti (namizni tenis, odbojka in podobno).

Vse to ugodno vpliva na nadaljnje delo, razpoloženje, produktivnost in zdravje.

Jasno je, da ljudje z resnejšimi okvarami ali obolenji gibalnega aparata za vaje ne pridejo v poštev. O tem pa odloči zdravnik.

Za dejansko izvajanje omenjenih vaj pa je seveda več težav:

— prostor za izvajanje (prah, plini idr.),

— vprašanje opredelitve v samoupravnih aktih o posebnem rekreativnem odmoru,

— poslovodni organi, ki nimajo pravičnega poslušanja za športno rekreativne dejavnosti.

Dr. A. Smalc

Občinski smučarski pokal

S smukom, ki ga bo ob koncu marca organiziral SK Cerknica na Slivnici, se končuje občinski smučarski pokal v alpskih in tekaških disciplinah za sezono 1986.

Letos smo imeli tudi občinski pokal v smučarskih tehnikah, kar do sedaj ni bilo v navadi. Ugotavljamo, da so smučarski teki pri smučarskih klubih in društvi zapostavljeni, čeprav menimo, da je ravno smučarski tek primeren za rekreacijo v vseh starostnih kategorijah, obenem pa je za tek neprimerno cenejša oprema in ni potrebno hoditi na oddaljena smučišča. Dogovorjeno je bilo, da vsak klub ali društvo organizira po eno veleslalomsko in tekaško tekmo. Dogovora se nismo držali, ker so eni organizirali samo alpsko, drugi pa samo tekaško tekmo (Cerknica, Rakek).

Kritika je bila letos naperjena tudi proti sodnikom.

Kar se tiče kvalitete prog, moramo biti letos kar zadovoljni, saj so se vsi organizatorji potrudili, da kar najbolj pripravijo varne in kvalitetne proge, tako da ni bilo nobene poškodbe.

Na občinskem alpskem pokalu je sodelovalo okrog 490 tekmovalcev in tekmovalk, na štirih tekmah, v smučarskem teku pa nad 150 tekmovalcev na petih tekmah, torej skupaj nad 640 tekmovalcev in tekmovalk, kar je za naše razmere zelo ugodno. Razveseljivo je namreč to, da je tekmovalo več kot tri četrte mladine, ki se je pripravljena ukvarjati z zimskim športom. Ni nam v ospredju rezultat, temveč želja, da pritegnemo čim več mladine in drugih občanov, predvsem delavcev in delavk. Če hočemo doseči to, pa se bo potrebno bolj potruditi v delovnih organizacijah in po šolah.

Potrebno bo spremeniti tudi pravilnik, določiti nove kategorije in drugo.

Vrstni red:

Alpski pokal

1. KS Loška dolina	točk 1158
2. KS Grahovo	1146
3. KS Bloke	810
4. KS Cerknica	605
5. KS Rakek	181
6. KS Begunje	101

Tekaški pokal

1. KS Loška dolina	točk 1205
2. KS Rakek	770
3. KS Grahovo	230
4. KS Begunje	171
5. KS Cerknica	92
6. KS Bloke	60

Končne rezultate v posameznih disciplinah bomo posredovali v naslednji številki Brestovega obzornika.

F. Turšič

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Ureja uredniški odbor: Srečo DROBNIČ, Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Karmen KANDARE, Peter KOVŠKA, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Štefka MIKŠE-ŠE-BALJ, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Miran PETAN, Zdravko ZABUKOVEC.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Franc MLAKAR.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.